

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỸ THUẬT THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

-----*****-----

NGUYỄN THỊ NGỌC DIỆP

BẢN TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ NGHỆ THUẬT

**NGHỆ THUẬT TRANG TRÍ
Ở MỘT SỐ ĐÌNH LÀNG TIÊU BIỂU TẠI BÌNH DƯƠNG**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ NGHỆ THUẬT

Chuyên ngành: Lý luận và Lịch sử Mỹ thuật

Mã số: 9210101

Người hướng dẫn khoa học

PGS.TS. Nguyễn Văn Minh

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH - 2022

BẢN TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ NGHỆ THUẬT

Phần mở đầu

Họ và tên NCS: **Nguyễn Thị Ngọc Diệp**

Tên đề tài luận án: **Nghệ thuật trang trí ở một số đình làng tiêu biểu tại Bình Dương**

Chuyên ngành: **Lý luận và Lịch sử Mỹ thuật**

Mã số: **9210101**

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS Nguyễn Văn Minh**

Tên cơ sở đào tạo: **Trường Đại học Mỹ Thuật Tp. HCM**

Phần nội dung

***Mục đích và đối tượng nghiên cứu**

Mục tiêu NC của LA nhằm xác định cơ sở lý luận về nghệ thuật trang trí đình làng tại Bình Dương. Từ đó, hình thành căn cứ khoa học để nhận diện biểu hiện nghệ thuật trang trí ở một số đình làng tiêu biểu tại Bình Dương nhằm xác định đặc trưng nghệ thuật trang trí đình làng tại Bình Dương mang giá trị văn hoá dân gian, truyền thống Việt và đặc thù địa phương làm cơ sở để bảo tồn nguyên gốc các yếu tố tạo hình và đề xuất phát huy giá trị đình làng vận dụng trong kiến trúc hiện đại, một số thiết kế, trang trí ứng dụng ngày nay trong bối cảnh hội nhập kinh tế, toàn cầu hoá.

Đối tượng NC của LA là đặc trưng nghệ thuật trang trí ở một số đình làng tiêu biểu tại Bình Dương thông qua hình tượng trang trí, hình thức và ngôn ngữ biểu hiện.

***Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng**

LA sử dụng PP NC chính là PP NC Mỹ thuật để vận dụng trong phân tích những đặc trưng của nghệ thuật trang trí đình làng tại Bình Dương. Đồng thời kết hợp với hướng tiếp cận liên ngành Mỹ thuật học với Lịch sử học, Văn hóa học, Dân tộc học, Ký hiệu học văn hóa, Triết học, Mỹ học nhằm làm rõ hơn những đặc trưng của đối tượng NC ở nhiều phương diện, khía cạnh khác nhau. Với PP NC Điền dã, Điều tra, Phỏng vấn, Thống kê, So sánh đối chiếu làm rõ các nhận định của giả thuyết đặt ra để nhận diện tính mới của LA nhằm tránh sự khập khiễng khi so sánh và kết quả NC không mang tính võ đoán.

***Các kết quả chính và kết luận**

1. Theo phân kỳ lịch sử phát triển xã hội của vùng đất Bình Dương xưa đã hình thành đặc trưng văn hóa vùng Bình Dương có sự kế thừa, tiếp biến văn hóa Bắc Bộ, giao thoa với văn hóa dân tộc Hoa và tác động mạnh mẽ trong quá trình tư duy thẩm mỹ, sáng tạo nghệ thuật của người dân địa phương.

2. Việc nhận diện, định hình phong cách nghệ thuật trang trí ở đình làng tại Bình Dương đồng nghĩa với việc nhận diện đúng bản chất nghệ thuật trang trí truyền thống của địa phương đối sánh với khu vực trong và ngoài nước nhằm mục đích nâng cao giá trị nghệ thuật và phát huy giá trị nghệ thuật. Những đặc trưng nghệ thuật trang trí đó biểu hiện thông qua: Hình tượng trang trí giảm bớt sự uy nghi của *Từ linh* thay vào đó là hình tượng trang trí gần gũi với thiên nhiên, cây trái đặc trưng địa phương. Hình thức cộng cư nơi vùng đất mới đã hình thành vùng văn hoá đa sắc tộc, minh chứng cho sự giao thoa tiếp biến với văn hoá Trung Hoa. Chất liệu tạo hình chạm khắc trang trí không chỉ với gỗ mà còn bê tông, đồng, gốm, thậm chí tiến bộ đến mức dùng màu vẽ hội hoạ phong cảnh trang trí trên bức tường bằng bê tông có vận dụng quy tắc luật xa gần. Kỹ thuật chạm lõng là hình thức tạo hình đặc trưng phong cách mảng khối. Bố cục cổ điển đối xứng là chính, thể hiện tính trang nghiêm chôn linh thiêng. Đa phần vận dụng cách phối màu tương phản hài hoà với ba màu chủ đạo như: Màu đỏ son son, màu vàng của ánh vàng kim, màu đen của sơn then.

3. Giá trị nghệ thuật trang trí truyền thống tại địa phương mang tính dân tộc và bản địa biểu hiện qua những đặc tính nghệ thuật trang trí đình làng tại Bình Dương như sau: Tính ước lệ thông qua nguyên tắc điển hình hóa nghệ thuật của PP sáng tác huyền thoại - dân gian. Tính đời thường hiện hữu trong mọi mặt của cuộc sống. Tính kế thừa thông qua sự linh động trong cách tạo hình của nghệ nhân. Tính cộng đồng vì bản chất nhân văn sâu sắc lan rộng khắp toàn xã hội, địa phương và khu vực. Tính giao thoa và hàm chứa sâu sắc giá trị văn hóa trong nhiều hình thức tôn giáo khác nhau tại địa phương Bình Dương.

4. Bảo tồn giá trị văn hoá truyền thống, di tích lịch sử đồng thời góp phần phát triển kinh tế giai đoạn hội nhập là vấn đề cấp thiết. Do đó, việc bảo tồn giá trị nghệ thuật trang trí đình làng tại Bình Dương cần có những giải pháp thiết thực, triển khai đồng bộ, hiệu quả đồng thời cần lưu ý một vài luận điểm khi bảo tồn như: Gìn giữ yếu tố nguyên gốc. Người thợ tu sửa đình phải có tay nghề cao và kiến thức về mỹ thuật trang trí truyền thống tại Nam Bộ. Chống môi mọt nên áp dụng kỹ thuật bóc tách vỏ bọc ngoài thân cây. Cần được sao chép và đập bản lưu đối với di sản văn hóa Hán Nôm.

5. Việc phát huy được triển khai vận dụng trong một số lĩnh vực thiết kế và kiến trúc hiện đại như: Xây dựng nhà hát, nhà nghỉ mát, dinh thự, khu nghỉ dưỡng, nhà hàng, quán cafe... tái hiện kết cấu kiến trúc đình vào công trình hiện đại hoặc làm ý tưởng thiết kế kiến trúc lồng ghép yếu tố truyền thống. Vận dụng vào tìm ý tưởng cho một số thiết kế đồ họa

quảng cáo, cách điệu nhân vật game và truyện tranh, trang trí ứng dụng, sáng tác tranh hoành tráng./.

Người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

PGS.TS Nguyễn Văn Minh

Nguyễn Thị Ngọc Diệp